

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 8. maj 2006

letnik XIV

Št. 9

Mnenje državnega sveta k predlogu za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona

Mnenje državnega sveta k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti - prva obravnava

Mnenje državnega sveta k predlogu zakona o verski svobodi - prva obravnava

Mnenje državnega sveta k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji - skrajšani postopek

Sklep državnega sveta iz svoje pristojnosti

Sklepi državnega sveta ob obravnavanih vprašanjih in pobudah

Druga alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - državni svet daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti

Mnenje državnega sveta k predlogu za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona, EPA 809-IV

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona

Državni svet je obravnaval predlog za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona, ki ga je v zakonodajni postopek vložila skupina poslancev (prvopodpisani France Cukjati, dr. med.). Sprememba Ustave Republike Slovenije naj bi omogočila, da se v Republiki Sloveniji z zakonom ustanovijo pokrajine kot širše samoupravne lokalne skupnosti na drugi ravni lokalne samouprave, v vmesnem prostoru med državo in občinami.

Državni svet predlog podpira, ob tem pa se sklicuje na že sprejeto mnenje Državnega sveta Republike Slovenije k predlogu za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona z dne 19. 10. 2005, ob tem pa poudarja, da se predlagatelj premalo sklicuje na udeležbo prebivalcev na območjih posameznih pokrajin.

I. Javno pooblastilo

Javno pooblastilo deloma ureja tudi Zakon o državni upravi (ZDU-1 – Uradni list RS, št. 52/02). Tako je pretežno javnemu pooblastilu namenjen njegov 15. člen. V četrtem odstavku tega člena ZDU-1 določa, da imajo nosilci javnih pooblastil *pravice in dolžnosti uprave*. Pri javnem pooblastilu gre za izvrševanje upravnih funkcij; prevladujoče stališče v praksi Ustavnega sodišča je, da se za javna pooblastila štejejo le upravna javna pooblastila. Vendar te pravice in dolžnosti niso povsem enake, saj na primer uprava v skladu z 72. in tudi 73. členom ZDU-1 izvršuje nadzor nad nosilci javnih pooblastil, obstaja pa tudi razlika glede izvrševanja odločb nosilcev javnih pooblastil. Bistvo javnega pooblastila je v tem,

da javno oblast izvršujejo organizacije oziroma subjekti, ki niso del državnega aparata.

Tretji odstavek obrazložitve predloga navaja, da je "predlagano črtanje prvega odstavka 121. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS), ker pomeni to besedilo oviro za vsak prenos upravnih nalog od države na pokrajine in tudi na občine". Prvi odstavek 121. člena URS se razume bolj v smislu 73. člena Zakona o državni upravi, ko ministrstvo, pristojno za upravo, opravlja v upravnih organih in pri nosilcih javnih pooblastil nadzor nad njihovim delom oziroma t.i. upravno inšpekcijo. Prvi odstavek 121. člena URS se že do sedaj ni striktno upošteval v napisani vsebini (poleg jezikovne razlage so v poštev prišle bolj druge razlage), saj upravne naloge poleg ministrstva že sedaj opravljajo tudi organi v sestavi ministrstva, upravne enote in občine, poleg tega pa ga ne bi mogli podeliti posameznikom, katerim daje možnost podelitve javnega pooblastila veljavni tretji odstavek 120. člena URS. Veljavni Zakon o državni upravi v drugem odstavku 15. člena določa, da lahko "z zakonom ali na podlagi zakona v primerih iz prvega odstavka tega člena javno pooblastilo za opravljanje upravnih nalog pridobijo tudi druge osebe javnega prava, posamezniki in pravne osebe zasebnega prava.

Če bo prišlo do črtanja prvega odstavka 121. člena URS, bo črtano zaradi lažjega razumevanja organizacije uprave in izvrševanja upravnih nalog, ne pa zato, ker naj bi besedilo predstavljalo oviro za vsak prenos upravnih nalog od države na pokrajine in tudi na občine. Prenos na pravne in fizične osebe je možen tudi sedaj (samoupravne skupnosti, podjetja in druge organizacije ter posamezniki); v tem delu gre le za terminološko uskladitev, bližjo našemu času in razumevanju.

Državni svet meni, da črtanje prvega odstavka 121. člena URS pomeni korak naprej v smeri boljšega razumevanja ustavnega teksta in lažjega prenosa posameznih nalog državne uprave.

II. Usklajenost pravnih aktov

Državni svet je ob obravnavi oblikoval tudi naslednjo **pripombo**:

Tretji odstavek 153. člena bi morali dopolniti z naslednjim (drugim) stavkom:
"Predpisi občin morajo biti tudi v skladu s splošnimi in posamičnimi akti pokrajin."

Obrazložitev:

Naloge državne uprave lahko razdelimo na tri dele: na izdajanje splošnih pravnih aktov; izdajanje posamičnih aktov oziroma odločanje v posamičnih stvareh in na opravljanje materialnih (realnih) dejanj. Pokrajina bo pretežno opravljala prvi dve. Glede na tretji odstavek 153. člena URS (podzakonski predpisi in drugi splošni

akti morajo biti v skladu z ustavo in z zakoni) v povezavi z uspešnostjo in učinkovitostjo lokalnih zadev širšega pomena in regionalnih zadev, bi morali določiti tudi, da morajo biti predpisi občin tudi v skladu s splošnimi akti pokrajin. Samo tako bo zagotovljeno enotno izvajanje predpisov pokrajin v regiji.

III. Usklajenost drugih določb Ustave

Državni svet je ob obravnavi oblikoval tudi naslednjo **pripombo**:

V 138. členu Ustave se besedilo "drugih lokalnih skupnosti" spremeni v "pokrajinah".

Obrazložitev:

Poleg tega, da bi morali občine zavezati k spoštovanju splošnih aktov pokrajin in individualnih (če se nanašajo nanje), bi se moral predlagatelj izogniti parcialnim spremembam. Opredeliti bi se moral tudi do 138. člena in 142. člena URS. Glede uresničevanja lokalne samouprave bi bilo tako jasno, da se uresničuje v občinah in pokrajinah kot drugi stopnji lokalne samouprave. Če bo prišlo do spremembe 143. člena URS, ki bo uvedel pokrajino, tako ne bo jasno, kaj pomenijo "druge lokalne skupnosti".

IV. Prenos nalog iz državne (izvirne) pristojnosti

Državni svet je ob obravnavi oblikoval tudi naslednjo **pripombo**:

Tretji odstavek 143. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Država z zakonom prenese na pokrajine opravljanje posameznih nalog iz državne v izvirno pristojnost, za kar jim mora zagotoviti potrebna sredstva."

Doda se novi četrti odstavek, ki se glasi:

"Država lahko z zakonom prenese na pokrajine opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, kjer za to obstajajo upravičeni razlogi, za kar jim mora zagotoviti potrebna sredstva."

Obrazložitev:

Predlagatelj v predzadnjem stavku obrazložitve navaja, da bi bil "z ustanovitvijo pokrajin storjen odločilen korak k uveljavljanju načela subsidiarnosti, ki pomeni, da država le tedaj prevzema določene naloge, kadar jih nižje enote ne morejo učinkovito izvajati", medtem ko predlog spremembe 143. člena URS določa, da se pokrajine ustanovijo z *zakonom*, s katerim se na pokrajine prenese *le*

opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti. Načelo subsidiarnosti predstavlja primarno pristojnost nižje enote v hierarhiji izvrševanja oblasti glede na *merilo večje upravičenosti.* Postavlja načelno prepoved odvzemanja nalog, zato višja enota (država) nosi breme dokazovanja upravičenosti za prevzem pristojnosti.

Ratio constituonis subsidiarnosti je boljše izvrševanje temeljnih pravic človeka; načelo subsidiarnosti tako zaživi šele pri dejanskem izvrševanju pravic. Predlagatelj dejansko ne govori o načelu subsidiarnosti, ko odvzema občinam možnost samostojnega povezovanja v pokrajine in odvzema pogoj soglasja pri prenosu zadev iz državne pristojnosti. Če bi se izvrševanje pravic na nekem področju izkazalo za boljše na državni ravni, bi ga striktno z načelom subsidiarnosti morali prenesti (nazaj) na državo ali obratno na pokrajino, kar je smisel subsidiarnosti. V tem smislu bi morala država ne zakonsko prenašati nekatere državne pristojnosti, pač pa vse in jih nato (nekatero od njih) ob pogoju upravičenosti prenesti nase zaradi boljšega izvrševanja. *Predlagatelj se ni odločil za dosledno izpeljavo načela subsidiarnosti, pač pa le za spremembo ustavnega modela iz pokrajin kot prostovoljnih širših lokalnih skupnosti v obvezno drugo stopnjo lokalne samouprave.* Lokalna samouprava je bila v luči ustave vnesena kot izvirna pravica prebivalcev določenega naselja do samostojnega povezovanja, zato tudi zakonsko določena (samoupravna) pokrajina ne bo zaživela oziroma izvrševala nalog, če ne bo imela zagotovljenega konsenza¹ na določenem področju.

Iz velikega števila predlagateljev izhaja, da si je že vsak izmed njih zamislil svojo pokrajino. Na veliko število pokrajin nakazuje tudi potrebna 2/3 večina za sprejem zakona o ustanovitvi pokrajin. Takšna večina kaže na popuščanje številnim interesom, ki bodo na škodo skladnemu regionalnemu razvoju. Državni svet poudarja, da bi morale imeti mejne občine pokrajin možnost predhodnega poizvedovalnega referendumu, kjer prihaja do konfliktnih situacij, s čimer bi poudarili večjo odgovornost predlagatelja.

Učinkovito izvrševanje pravic govori za raznolikost in diferenciacijo. Ne le, da na različnih območjih in ob različnih okoliščinah podelimo enake prenesene naloge iz državne pristojnosti vsem pokrajinam, temveč ob različnih nalogah omogočimo tudi njihovo učinkovitost. Upravne enote kot organ državne uprave bi lahko opravljale naloge na območjih tistih občin ali pokrajin, kjer jih le te ne bodo sposobne. Ob takem gledišču pridemo v stik z načelom enakosti, ki pa ne vzdrži,

¹ Na "zagotavljanje najširšega soglasja vseh prizadetih" (četrti odstavek obrazložitve predlagatelja) se navezuje tretji stavek drugega odstavka predloga 143. člena URS, ki določa, da mora biti v postopku za sprejem zakona zagotovljeno sodelovanje občin. Za zagotavljanje najširšega soglasja vseh prizadetih bo potrebna visoka stopnja sodelovanja občin (sodelovanje ne pomeni soodločanja), zato velja že vnaprej opozoriti na "pasti" besede sodelovanje, ki mora tudi v praksi doseči visoko raven upoštevanja.

saj imajo vse občine in pokrajine enake originarne pristojnosti. Najboljša rešitev za vsako občino in pokrajino je rešitev, ki zadeva konkretne prebivalce te občine ali pokrajine in njihove pravice. To je dodatni razlog za fleksibilno ureditev prenosa državnih nalog v izvajanje občinam in pokrajinam in hkrati razlog, ki sledi načelu subsidiarnosti.

Temu razlogu je v prid tudi Zakon o državni upravi, ki v 15. členu določa, da se javna agencija (*kot nosilna oblika nosilca javnega pooblastila*) lahko ustanovi za opravljanje upravnih nalog v skladu s posebnim zakonom, ki ureja javne agencije:

- če je s tem *omogočeno učinkovitejše in smotrnejše opravljanje upravnih nalog*, kot bi bilo v primeru opravljanja nalog v upravnem organu, zlasti če se lahko opravljanje upravnih nalog v celoti ali pretežno financira z upravnimi taksami oziroma plačili uporabnikov, ali
- če glede na naravo oziroma vrsto nalog *ni potreben ali ni primeren stalni neposredni politični nadzor* nad opravljanjem nalog.

Termin "prenos nalog iz državne pristojnosti" ne daje jasne razlage ali gre za prenos iz državne pristojnosti v izvorno pristojnost (kot to določa še veljavni člen URS) na pokrajine, kar bi bilo skladno z načelom subsidiarnosti, ali gre za prenos nalog državne uprave, o katerih je govora v spremembi 121. člena URS.

Glede na spremembo drugega odstavka 140. člena URS, kjer je podobno navedeno za občine, v povezavi z nespremenjenim prvim odstavkom 140. člena URS (ki govori o lokalnih zadevah, ki jih občina samostojno ureja) bi lahko sklepali, da je *dejansko govora o prenesenih nalogah državne uprave in ne o izvirnih pristojnostih pokrajine*. Če je pokrajina samoupravna lokalna skupnost, ki opravlja lokalne zadeve širšega pomena in z zakonom določene zadeve regionalnega pomena in če država zagotavlja sredstva le za posamezne prenesene naloge iz državne pristojnosti tako ni jasno, ali mora država pokrajinam zagotoviti potrebna sredstva tudi za lokalne zadeve širšega pomena in z zakonom določene zadeve regionalnega pomena. Opredelitev financiranja pa je poleg navedbe pristojnosti ključnega pomena.

V. Financiranje pokrajin

Da bi bile razprave o regionalizaciji Slovenije bolj uspešne, bi bilo treba vzporedno z reformo lokalne samouprave voditi tudi *reformo javnih financ in pripraviti projekcijo in analizo finančnih virov za delovanje pokrajin*. Ne glede na to, da je vprašanje financiranja pokrajin stvar zakona in ne ustave, bi bilo smiselno čim hitreje opredeliti ustrezen koncept financiranja pokrajin in finančne vire, ki se bodo prerazporedili na regionalni nivo, saj so od tega odvisne pristojnosti in pogoji za institucionalno vzpostavitev pokrajin v določenem prostoru in s tem razprave o številu pokrajin.

Državni svet poudarja, da bo pokrajina sama sebi namen, brez resne gospodarske in politične moči, če ne bo določenega financiranja. Po principu decentralizacije bi morala vzporedno z ustanovitvijo pokrajin potekati tudi reorganizacija državne uprave. Če so po 142. členu URS določeni kot primarni vir financiranja občine lastni viri, bi se moral predlagatelj tudi *jasno opredeliti do financiranja pokrajin*. Predlog za spremembo 143. člena URS določa namreč le financiranje pokrajin v zvezi s prenesenimi nalogami, ne pa tudi financiranja glede lokalnih zadev širšega pomena in regionalnih zadev.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Darko Fras.

Mnenje državnega sveta k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti - prva obravnava, EPA 766-IV

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (ZZZPB-F) - prva obravnava

Državni svet podpira predlog zakona, ki ga je v zakonodajni postopek vložila Vlada Republike Slovenije.

Predlog zakona določa pristojnost Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, da posreduje brezposelnim osebam, ki so upravičene do denarne socialne pomoči po predpisih o socialnem varstvu, vsako zaposlitev in primerno delo po podjemni ali avtorski pogodbi oziroma posreduje začasno ali občasno humanitarno ali drugo podobno delo. Tako zaposlitev bi lahko zavod ponudil tudi brezposelni osebi, ki ni upravičena do denarne socialne pomoči. Spremembe zakona naj bi vplivale na boljšo učinkovitost dela Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, na izvajanje evropske strategije zaposlovanja, izenačile naj bi položaj oseb, vključenih v program javnih del z drugimi zaposlenimi, ter uredile evidence, ki jih vodi zavod.

Državni svet se je seznanil z mnenjem Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Zakon velja za usklajenega s socialnimi partnerji, vendar državni svet opozarja, da je bil v fazi usklajevanja presliščan predlog o oblikovanju posebnega seznama neprijaznih delodajalcev, ki bi predstavljal varovalo pri sprejemanju ponujenih služb. V primeru, da

zavarovanec odkloni primerno delo (ki bi lahko bilo tudi ponujeno delo slabega delodajalca - neplačnika), se mu denarno nadomestilo za dva meseca zniža za 50 %. Tehtanje med izbiro službe, za katero oseba ne bo dobila plačila, in med zavrnitvijo službe s posledico prejemanja nižjega nadomestila postavlja zavarovanca v vsakem primeru v slabši položaj.

Predstavnik Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve sta v odgovoru na dilemo pojasnila, da neke vrste varovalo obstaja, saj se delodajalci, ki so znani kot slabi plačniki ne smejo prijavljati kot dajalci zaposlitve, ne gre pa za absolutno zaščito.

Državni svet zato opozarja, da bi se določene težave iz prakse morale rešiti v drugih področnih zakonih.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Doro Hvalica.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o verski svobodi** - prva obravnava, EPA 732-IV

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, na podlagi druge alinee prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o verski svobodi (ZVS) - prva obravnava

Državni svet je obravnaval predlog zakona o verski svobodi, ki ga je v obravnavo državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Glede na postavljeno zahtevo skupine poslank in poslancev državnega zbora, da se o predlogu zakona opravi splošna razprava, državni svet o predlogu zakona ni sprejemal dokončnih sklepov, pač pa v nadaljevanju opozarja na opažene pomanjkljivosti predloga zakona.

Verska svoboda in svoboda vesti sta urejeni v 41. členu Ustave Republike Slovenije, ki zagotavlja pravico vsakega posameznika do svobodnega izpovedovanja vere in drugih opredelitev v zasebnem in javnem življenju ter pravico staršev do verske in moralne vzgoje svojih otrok. Poleg tega Ustava prepoveduje diskriminacijo na podlagi vere ali drugega prepričanja (prvi odstavek 14. člena), prepoveduje spodbujanje k verski neenakopravnosti in razpihovanje

verskega sovraštva ter nestrpnosti (63. člen). Ustava priznava tudi pravico do ugovora vesti (46. člen) in dopušča, da državljani, ki zaradi svojih religioznih nazorov niso pripravljene opravljati vojaških dolžnosti, sodelujejo pri obrambi države na drug način (123. člen). Državni svet meni, da je implementacija navedenih členov Ustave številne mednarodne pogodbe in deklaracije o človekovih pravicah, ki zavezujejo Slovenijo, dovolj velik razlog za sprejem novega zakona, ki bo uredil področje verske svobode.

Pozitivni vidik načela verske svobode pomeni, da lahko posameznik svoja verska prepričanja in druge religiozne opredelitve svobodno manifestira v zunanjem svetu, in sicer v zasebnem in javnem življenju; drugi vidik pa je, da ga v manifestacijo verskega prepričanja ni dopustno siliti. Državni svet v zvezi z versko svobodo poudarja, da predlog zakona ne dopušča opredelitev posameznika za ateizem, kar tudi sodi na področje verske svobode, drugi odstavek 2. člena predloga pa tega ne vsebuje. Postavlja se tudi vprašanje načina ravnanja državnih organov v zvezi s četrtem odstavkom 2. člena predloga, ko posamezniki ravnajo skladno z verskim prepričanjem, pri tem pa škodijo drugim (npr. nepravilno hranjenje otroka).

Ugovor vesti je v zakonu o orožju naveden kot izločitveni razlog med pogoji za izdajo orožne listine posamezniku. Orožna listina se namreč ne izda posamezniku, ki je uveljavil pravico do ugovora vesti po posebnih predpisih. Predlog četrtega in petega odstavka 2. člena predloga zakona določata, da "uresničevanje verske svobode vključuje pravico do odklonitve izpolnitve obveznosti, določene z zakonom, ki resno nasprotuje verskemu prepričanju osebe, če se s tem ne omejujejo pravice in svoboščine drugih oseb, v primerih, ki jih določa zakon. Pogoje in postopek v zvezi z uveljavljanjem pravice do ugovora vesti vojaški dolžnosti določajo predpisi s področja obrambe in izvrševanja vojaške dolžnosti.

Uresničevanje verske svobode je zaradi zakona o orožju moteno, ker lahko posameznik poda ugovor vesti zato, ker se noče usposablja za pobijanje ljudi, medtem, ko je lov ali športno streljanje nekaj drugega (lov in vera sta skupna tudi večini religij - žrtveno jagnje ipd.). Predlog zakona bi se tako lahko opredelil do zakona o orožju. Tudi besedna zveza "resno nasprotuje verskemu prepričanju osebe" je nedoločen pravni pojem, ki zadeva vsakega posameznika, zato je težko v zakonu že vnaprej opredeliti področja, ki bodo resno nasprotovala posamezni osebi.

Predlagatelj napačno navaja v obrazložitvi k členom, da je "smisel četrtega odstavka 2. člena v tem, da zagotavlja pravico do ugovora vesti tudi v drugih primerih, ki doslej v zakonodaji niso bili posebej določeni", saj morata biti za ugovor vesti poleg resnega nasprotovanja posameznika podana tudi pogoja ne-

omejevanja pravic in svoboščin drugih oseb, in to samo v primerih, ki jih določa zakon.

Kako si razlagati tretji odstavek 2. člena predloga zakona, po katerem "nihče ne sme biti prisiljen, da postane ali ostane član cerkve ali druge verske skupnosti ali da se udeležuje oziroma ne udeležuje bogoslužja, verskih obredov in drugih oblik izražanja vere" z versko vzgojo otrok kot pravico staršev (tretji odstavek 41. člena Ustave)?

Izpovedovanje vere je po ustavi svobodno. Zapoved nevtralnosti in prepoved vmešavanja v posameznikovo svobodo je ključna dolžnost države. Po tretjem odstavku 2. člena predloga zakona pa "delovanje cerkve ali druge verske skupnosti ne sme nasprotovati morali in javnemu redu". Verske skupnosti imajo lahko različne morale (prepričanja), zato je nasprotovanje njihovem načinu dela zaradi "morale", če ne posega v pravice in svoboščine drugih oseb, lahko zelo spolzko področje. Tudi med vsemi tremi točkami prvega odstavka 12. člena predloga (prepoved delovanja cerkve ali druge verske skupnosti) kot razlog za prepoved delovanja, nasprotovanje morali ni omenjeno.

Po 5. členu so verske skupnosti označene kot splošno koristne organizacije. Cerkev je splošno koristna organizacija, vendar je vprašljiv smisel in namen takšnega zatiranje v zakonu, saj nakazuje, da obstajajo tudi (pravno določene) organizacije, ki niso splošno koristne oziroma so škodljive.

Po drugem odstavku 7. člena mora biti delovanje verske skupnosti javnosti znano. Delovanje postane javno že z obvezno predajo dokumentov za registracijo, zato bi moralo biti vsako nadaljnje obveščanje javnosti o delovanju v rokah same skupnosti. Če bo javnost obveščalo, zakaj in kako.

Člen 13 zahteva, da je potrebno pri registraciji predložiti v pisni obliki v slovenskem jeziku svoja temeljna verska besedila, kar bo lahko za majhne verske skupnosti ali zaradi obširnosti temeljnih verskih besedil izredno težavno.

Medtem, ko 24. člen predloga (verska duhovna oskrba v zavodih za prestajanje kazni) govori o "materialnih pogojih za uresničevanje pravice" do redne individualne in kolektivne verske duhovne oskrbe, 25. člen predloga zakona (verska duhovna oskrba v bolnišnicah in socialnovarstvenih zavodih, ki opravljajo institucionalno varstvo) predvideva dolžnost omenjenih institucij, da zaposlijo duhovnika ustrezne veroizpovedi, v kolikor je "dovolj veliko število oskrbovancev iste veroizpovedi". Besedna zveza je nejasna, iz nje se ne da razumeti, kaj je to dovolj veliko število oskrbovancev. Po 7. členu Ustave sta država in verske skupnosti ločene, zato ni primerno državnim organom predpisovati zaposlovanje duhovnikov. Poleg tega pa je prejemanje plače za svojo versko dejavnost

neetično in verjetno v neskladju s samimi verskimi nauki. Primerneje bi bilo predpisati le, da se v določenih primerih verskim skupnostim omogoči, da na primeren način zagotovijo versko oskrbo.

Po 29. členu država lahko gmotno podpira registrirane cerkve in druge verske skupnosti zaradi njihovega splošno koristnega pomena, kakor je opredeljen v 5. členu tega zakona. V povezavi z 27. členom (pravica do namenske državne finančne pomoči za plačilo prispevkov zavarovanca za socialno varnost uslužbencev cerkva in drugih verskih skupnosti) se zastavlja vprašanje ustavne določitve ločenosti države od cerkve in vprašanje načela enakosti med duhovniki zaradi plačevanja prispevkov za duhovnike na temelju dejansko opravljene verske oskrbe in ne na temelju števila pripadnikov². Načelo enakosti se zastavlja tudi zaradi izostanka plačevanja prispevkov za socialno varnost vsem ostalim nevladnim organizacijam, ki so "splošno koristne organizacije" (in morajo poleg tega manka plačevati tudi davke). Zakon določa način financiranja, višino, vrsto ni pa razbrati temeljne podlage (vzroka) za finančno podporo verskih skupnosti. Financiranje verskih skupnosti bi bilo morda primerneje urediti enako kot druge nevladne organizacije, iz katerih prav tako izhaja njihov splošno koristni pomen: pretežno s prispevki članov in javnimi razpisi, iz katerih izhaja konkreten razlog financiranja. Državni svet predlaga, da bi lahko financiranje verskih skupnosti prevzeli njeni pripadniki, prispevki pa bi se šteli kot davčna olajšava. Državni svet poudarja da na številne občine pade veliko breme vzdrževanja cerkvenih objektov, ki so razglašene za kulturni spomenik.

Državni svet poudarja, da so finančne posledice velike in presegajo rast sredstev v javnem sektorju, pri čemer gre glavnina sredstev za plačilo uslužbencev druge države - Vatikan. Če predstavlja potiskanje verskega pouka v pozne ali zgodnje ure diskriminacijo, potem je diskriminacija prisotna tudi pri vseh kulturnih in športnih prireditvah, ki se odvijajo večinoma v poznih večernih urah.

Zakon doživi svoj vrhunec v kazenskih določbah. Z globo od 150.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek registrirana cerkev ali druga verska skupnost oziroma njen posamezni sestavni del, če v roku 30 dni ne sporoči spremembe podatkov ali prilog, potrebnih za registracijo (peti odstavek 19. člena); z globo od 100.000 do 150.000 tolarjev pa se kaznuje tudi odgovorna oseba registrirane cerkve ali druge verske skupnosti oziroma njenega sestavnega dela, ki bi storila enak prekršek. Vsak procesni zakon, ki omogoča pridobivanje raznih pravic, le to enostavno zavrne (morebiti zaračuna še takso in stroške, ki so pri tem nastali), ne kaznuje pa prosilca kot "storilca", če ni predložil vseh vlog. Enak primer bi

² Pripadniki neke vere se kot njeni člani opredeljujejo iz različnih vzrokov; nekateri pripadniki določene vere ne koristijo verske oskrbe in je nerazumljivo, da bi verska skupnost prejerala plačilo za osebe, ki se verske oskrbe ne udeležujejo.

imeli, če bi kaznovali tudi vse prosilce za zaposlitev ali za socialno pomoč ali karkoli drugega, če svoji vlogi ne bi priložili vseh dokumentov. Če prosilec ne dopolni svoje vloge je kaznovan že s tem, da njegovi vlogi ni ugodeno, ne pa da bo še dodatno kaznovan, "ker ga država ni mogla financirati", kar je skregano s proračunsko politiko države. Glede na nekatere sprejete zakone, ki v kazenskih določbah že vsebujejo globo v evrih (npr. Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o prekrških (ZP-1C), bi kazalo razmisliti tudi o spremembi tolarskih zneskov iz tega predloga zakona v evre.

Skupna ugotovitev:

Dosedanja zakonska ureditev, ki temelji na Zakonu o pravnem položaju verskih skupnosti iz leta 1976, je zastarela in pomanjkljiva, saj ne ureja nekaterih temeljnih vprašanj opredelitve pojma verske skupnosti, ne ureja njihovega pravnega položaja v Sloveniji, kakor tudi ne ustanovitve verskih skupnosti.

Predlog zakona pomeni napredek na področju verske svobode, čeprav bi bilo pričakovati, da se bo določenih problemov lotil natančneje; predvsem je pogrešati temeljno opredelitev in izpeljavo 7. člena Ustave Republike Slovenije o ločitvi cerkve od države in vzroka za financiranje na način, kot je predlagan. Predlog zakona ne uredi dovolj natančno nekaterih pomembnih vprašanj, ki so bila do sedaj izpuščena, npr. primer javnost delovanja, registracija skupnosti, registracija posameznika za pripadnika določene verske skupnosti in možnosti izstopa iz nje. Morebitno sprejetje takšnega zakona, kot je predlagan, bi nekatere verske skupnosti postavilo v neenak položaj pred zakonom. Okrepilo bi vlogo večjih verskih skupnosti, poslabšalo položaj manjših, tudi z vidika financiranja. Pomanjkljivo je opredeljen gospodarski vidik verskih skupnosti, ki upravljajo s premoženjem, prav tako se pogreša opredelitev predloga zakona do davčnih obveznosti.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Adolf Zupan.

Mnenje državnega sveta k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji - skrajšani postopek, EPA 785-IV

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, na podlagi druge alinee prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-B) - skrajšani postopek

Državni svet je obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji, ki ga je v obravnavo državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Na podlagi ZSOVA lahko v skladu z Ustavo RS agencija izjemoma za določeno časovno omejeno obdobje poseže v posameznikovo pravico do komunikacijske zasebnosti tako, da pridobiva podatke tudi s kontrolo pisem in drugih občil ter z nadzorovanjem in snemanjem telekomunikacij. SOVA je eden od pomembnejših državnih organov, ki se ukvarjajo s protiteroristično dejavnostjo, vendar ima na voljo po trditvah predlagatelja izredno omejen nabor orodij, s katerimi se lahko sooča z grožnjo terorizma oziroma sodeluje v ukrepih Evropske unije in zveze NATO proti terorizmu. Večina članic Evropske unije se pod pritiskom posrednih ali neposrednih terorističnih ogrožanj odloča za povečevanje obsega možnih vdorov državnih organov v zasebnost posameznikov. Če želi Republika Slovenija dejansko sodelovati v skupnem boju proti terorizmu, mora z namenom učinkovitega pridobivanja podatkov spremeniti ZSOVA tako, da se omogoči izvajanje zlasti nadzora in snemanja telekomunikacij skozi daljše obdobje. Veljavni zakon v tretjem odstavku 24. člena določa kot rok za izvedbo kontrole pisem in drugih pošilk ter nadzorovanja in snemanja telekomunikacij tri mesece, s podaljševanji po en mesec, vendar skupno čas izvajanja nadzora ne sme preseči šest mesecev. Zlasti zadnja omejitev pomeni veliko pomanjkljivost pri delu agencije na protiobveščevalnem in protiterorističnem področju.

S predlogom zakona se glede na veljavni ZSOVA omogoča izvajanje nadzora in snemanja telekomunikacij skozi daljše obdobje. S spremembo tretjega odstavka 24. člena se podaljšuje trajanje uporabe posebnih oblik pridobivanja podatkov tako, da se odpravlja skupno šestmesečno trajanje uporabe posebnih oblik pridobivanja podatkov, hkrati pa se spreminja način podaljševanja ukrepa tako, da se podaljševanje ukrepa za en mesec nadomešča s podaljševanjem do največ treh mesecev. Razume se, da je temu ustrezno treba prilagoditi tudi kontrolo oziroma nadzor uporabe posebnih oblik pridobivanja podatkov. Nadzor

uporabe se prilagaja tako, da se pristojnost odrejanja uporabe posebnih oblik pridobivanja podatkov in njenega vsakokratnega podaljšanja prenaša s predsednika pristojnega okrožnega sodišča na predsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije (oziroma v njegovi odsotnosti podpredsednika Vrhovnega sodišča Republike Slovenije – nov 24.c člen).

Po 8. členu ZSOVA mora agencija, če pri izvajanju svojih nalog ugotovi, da obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je določena oseba izvršila, izvršuje oziroma pripravlja ali organizira izvršitev kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, o tem obvestiti generalnega direktorja policije in pristojnega državnega tožilca. Zastavlja se vprašanje dokazne veljavnosti pridobljenih informacij s strani SOVE v kazenskem postopku v zvezi nadzorom in snemanjem telekomunikacij skozi obdobje, ki bo daljše od šestih mesecev. Po četrtem odstavku 152. člena Zakona o kazenskem postopku je namreč izvajanje ukrepov iz 150. člena (nadzor elektronskih komunikacij s prisluškovanjem in snemanjem ter kontrolo in zavarovanje dokazov o vseh oblikah komuniciranja, ki se prenašajo v elektronskem komunikacijskem omrežju ter kontrola pisem in drugih pošilk) omejeno sprva na en mesec, iz teh razlogov pa se lahko njihovo trajanje podaljša vsakič za en mesec, vendar za ukrepe iz 150. člena tega zakona skupno največ šest mesecev. Predlog za ukrepe iz 150. člena mora med drugim vsebovati tudi utemeljitev oziroma ugotovitev razlogov za sum, da gre za izvrševanje, pripravo, ali organizacijo v 150. oziroma 151. členu tega zakona določenih kaznivih dejanj. Za kaznivo dejanje terorizma iz 355. člena Kazenskega zakonika se lahko izvaja tudi ukrep iz 150. člena ZKP, ki pa je omejen največ na šest mesecev.

Ali pridobljene informacije s strani SOVE na podlagi odredbe, daljše od šestih mesecev, predstavljajo dokaz v kazenskem postopku ali gre le za utemeljen razlog za sum, na podlagi katerega policija samostojno poda predlog državnemu tožilcu za podajo predloga preiskovalnemu sodniku?

Po 18. členu ZKP sodišče namreč ne sme opreti sodne odločbe na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot tudi ne na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo določb kazenskega postopka in je zanje v tem zakonu določeno, da se sodna odločba nanje ne more opreti, ali ki so bili pridobljeni na podlagi takega nedovoljenega dokaza. Četrty odstavek 154. člena ZKP (v povezavi s kršitvijo določb kazenskega postopka iz 18. člena ZKP) med drugim določa, da na podlagi ukrepa iz 150. člena tega zakona, ki je bil izvršen brez odredbe državnega tožilca, oziroma brez odredbe preiskovalnega sodnika ali v nasprotju z njo, ali če daljšega izvajanja ukrepov ni preveril senat, sodišče ne sme opreti svoje odločbe na tako dobljene podatke, sporočila, posnetke ali dokazila.

Če hoče Republika Slovenija resno nastopiti v boju proti terorizmu (kakor navaja predlagatelj), morajo imeti zbrane informacije s strani SOVE in ukrepa po 24. členu ZSOVA, dokazno vrednost tudi v kazenskem postopku, saj je prisluh v tem delu namenjen le varnosti države, ne pa tudi učinkovitem poteku kazenskega postopka. V obeh primerih so na voljo dovolj velike procesne varovalke, da bo ukrep prisluha uporabljen le ob izpolnitvi vseh zakonskih pogojev.

Državni svet podpira predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-B), hkrati pa predlaga, da predlagatelj ponovno preuči svoj predlog v povezavi z dokazno vrednostjo informacij v kazenskem postopku.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Adolf Zupan.

Prvi odstavek 86. člena poslovnika državnega sveta - državni svet sprejema sklepe iz svoje pristojnosti

Sklep državnega sveta ob obravnavi zahteve sodišča v zvezi z imuniteto državnega svetnika

Državni svet Republike Slovenije se je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, seznanil z zahtevo Okrajnega sodišča v Ljubljani v kazenski zadevi zoper državnega svetnika Jožeta Staniča in na podlagi 60. člena zakona o državnem svetu (Ur.l. RS, št. 44/92, 14/99, 2/04 in 76/05) sprejel

s k l e p ,

da državnemu svetniku Jožetu Staniču v zvezi z zahtevo Okrajnega sodišča v Ljubljani, (opr. št. III K 108/2004) ne prizna imunitete in se postopek lahko nadaljuje.

Prvi odstavek 56. člena zakona o državnem svetu - državni svet in njegova delovna telesa imajo pravico zahtevati od državnih organov pojasnila in podatke v zvezi z zadevami, ki jih obravnavajo

Sklep državnega sveta ob obravnavi **pobude** Interesne skupine negospodarskih dejavnosti **za vgraditev koncepta zdravstvenega varstva "zdravje v vseh politikah" v državni razvojni program**

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti za vgraditev koncepta zdravstvenega varstva "zdravje v vseh politikah" v državni razvojni program ter na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92, 14/99, 2/04 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo **Interesne skupine negospodarskih dejavnosti**, da se koncept zdravstvenega varstva »zdravje v vseh politikah« ali z drugimi besedami koncept »vlaganje za zdravje in razvoj« vgradi v državni razvojni program in vse razvojne vladne in sektorske programe in strategije kot osnovni, prioritetni in enakovredni koncept za zagotavljanje kakovosti življenja, socialno ekonomskega razvoja in odpravljanje razlik v zdravju in razvoju.

Obrazložitev:

Dejstvo je, da družbene in gospodarske razmere pomembno vplivajo na zdravje in določajo kvaliteto našega življenja. Obstaja namreč visoka stopnja povezanosti med socialno-ekonomskimi kazalci ter stopnjo umrljivosti in pričakovano življenjsko dobo ob rojstvu. Z direktno povezavo socialno-ekonomskega razvoja in zdravstveno sliko populacije se srečujemo tudi v Sloveniji, ki se glede na podatke o socialno-ekonomski razvitosti in »stopnji zdravja«, v grobem deli vsaj na dva dela – zahodni in vzhodni.

Tudi glede obolevnosti, umrljivosti in dejavnikov nezdravega življenja veljajo enaka pravila. Tisti ljudje, ki so najnižje izobraženi in socialno šibki, ki so na robu družbene lestvice, nezaposleni, izključeni iz odločanja in participiranja v družbi so tudi najslabšega zdravja, pogosteje obolevajo in umirajo za vsemi sodobnimi boleznimi (srčno-žilnimi, rakom, sladkorno boleznijo, debelostjo, depresijo), so pogosteje odsotni z dela, se veliko bolj tvegano vedejo kot bolj izobraženi in ekonomsko premožnejši.

Zdravje, ekonomski in družbeni razvoj sta tako soodvisna. Koncept »vlaganje za zdravje in razvoj«, ki ga zagovarja Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na zgoraj opisanih splošno sprejetih spoznanjih ter na dejstvu, da je »makro podoba« zdravja populacije le v relativno majhni meri odvisna od zdravstvenega sistema samega. Takšna ugotovitev seveda ne zmanjšuje pomena dostopnega, kakovostnega in učinkovitega zdravstvenega sistema (pravzaprav je učinkovit sistem zdravstvenega varstva do neke mere tudi odraz dobrega socialno-ekonomskega stanja), ampak širi odgovornost za zdravje in nudi možnosti za izboljševanje zdravja praktično vsem družbenim sektorjem na različnih ravneh.

Dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje prebivalstva so v cca. 80 % izven zdravstva (medicine) in same organizacije zdravstvenega sistema. Porajajo se torej vprašanja:

- Kateri sektorji v družbi imajo največji vpliv na zdravje? Kje se zdravje ljudi ohranja, pospešuje ali krepi?
- Katera vlaganja in strategije pomenijo največje "dobičke" za zdravje prebivalcev?
- Katera vlaganja in strategije pomagajo zmanjševati neenakosti v zdravju?

Izziv je identificirati tiste razvojne možnosti, ki hkrati prispevajo tudi k boljši "mikro" in »makro« sliki zdravja ljudi. Namen prizadevanj in razmišljanj o naložbah v zdravje je v tem, da skuša identificirati in se dotakniti korenin »slabega zdravja« na kredibilen, učinkovit in etičen način. Uporaba termina naložba ali vlaganje pa ne implicira le materialnih vlaganj. Naložbe za zdravje so lahko tudi učinkovita raba različnih družbenih virov: ljudi, socialnih mrež in skupnosti, v katere se le ti povezujejo.

Potrebujemo proces učinkovitega načrtovanja naložb (vlaganj) na lokalni, regionalni in državni ravni, ki bo omogočal optimalni razvoj determinant zdravja (določevalcev/pogojev za razvoj in ohranjanje zdravja), prinašal vzajemne pozitivne učinke na ekonomskem in socialnem področju ter na zdravju in kvaliteti življenja ljudi. Determinante zdravja, ki omogočajo razvoj in ohranjanje zdravja so ustrezni ekonomski pogoji za življenje, ustrezna izobrazba, ustrezni bivalni in delovni pogoji, dostopnost do zdrave prehrane in podpora okolja za zdrav življenjski slog, socialne mreže in možnost vključevanja in participiranja v družbi. Z zdravjem je najtesneje povezan ekonomski status in izobrazba ljudi. Revščina je največji sovražnik zdravja.

V okviru pilotnega programa »Vlaganje za zdravje in razvoj v Pomurju-MURA« so se v obdobju 2001-2005 razvili koncept, pristopi, številna orodja in programi ter dobre prakse, ki so prispevale k izboljšanju življenjskega sloga Pomurcev, kot je pokazala raziskava CINDI leta 2001 in 2004. Medsektorsko prizadevanje za izboljšanje zdravja tako na lokalnem, regionalnem in nacionalnem nivoju je ves čas spremljala Svetovna zdravstvena organizacija in regijo Pomurje povabila v mrežo pilotnih regij, ki razvijajo in implementirajo koncept »vlaganje za zdravje in razvoj« oziroma vključujejo interese zdravja v politike in programe ostalih sektorjev.

Bolna populacija nima potencialov produktivnosti in konkurenčnosti in predstavlja neposredni (zdravstveni) in posredni (odsotnost z dela) strošek za državo. Izračuni so pokazali, da predstavljajo kronične bolezni za Evropo, ki jih ima med vsemi regijami SZO v svetu največji delež, s svojo visoko in zgodnjo obolevnostjo, invalidnostjo in umrljivostjo pomembno razvojno oviro. Zato se tako EU kot tudi čedalje več držav v Evropi zaveda, kako pomembno je medsektorsko načrtovanje politik za razvoj zdravja (zdravje v vse sektorske politike). Zagotavljanje optimalnega zdravja predstavlja hkrati osnovo kot tudi naložbo v socialno ekonomski razvoj. Zato tudi ni naključje, da je Finska kot osrednjo temo svojega predsedstva izbrala »Zdravje v vseh politikah«. S tem želi opozoriti kako pomemben je medsektorski pristop »vlaganje za zdravje in razvoj« v današnji Evropi, ko se vse več zdravstvenih sistemov sooča s problemom financiranja posledic slabega zdravja, ki ga ne obvlada več in so marsikje zdravstveni sistemi in nacionalna gospodarstva zaradi tega pred sesutjem. Ob starajoči se populaciji in velikem deležu kroničnih bolezni v sodobnih družbah predstavlja razvoj in implementacija koncepta »zdravje v vseh sektorskih politikah« najučinkovitejši pristop

za zmanjšanje bremena kroničnih bolezni in hkrati zagotavljanja največjih razvojnih potencialov. Švedska ima že dolgoletno tradicijo medsektorskega pristopa pri načrtovanju zdravstvene politike. Sledi ji tudi Anglija. Regionalni razvojni programi za zdravje so v angleških regijah nekaj povsem normalnega. Ocena vplivov na zdravje ali tako imenovan Health Impact Assessment je del integralne ocene vplivov na zdravje in okolje.

Za državo je pomembno, da izkoristi že vzpostavljene mehanizme, dokazane pristope, dobre prakse in izkušnje pilotnega razvojnega programa MURA kot tudi na dokazih temelječe prakse iz drugih držav ter jih sistematično uporabi za nadaljnji razvoj koncepta medsektorskega načrtovanja zagotavljanja zdravja za prebivalce Republike Slovenije.

Zato državni svet predlaga, da se koncept »zdravje v vseh politikah« ali z drugimi besedami koncept »vlaganje za zdravje in razvoj« vključi v državni razvojni program in vse razvojne vladne in sektorske programe in strategije kot osnovni, prioritetni in enakovredni koncept za zagotavljanje kakovosti življenja, socialno ekonomskega razvoja in odpravljanje razlik v zdravju in razvoju.

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za zdravje, da pobudo preučita in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99 in 2/04) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Sklep državnega sveta ob obravnavi **pobude** Interesne skupine negospodarskih dejavnosti **glede razvoja sistema in kapacitet centrov za svetovanje in podporo**

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti glede razvoja sistema in kapacitet centrov za svetovanje in podporo ter na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92, 14/99, 2/04 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, da se na ravni države (Ministrstva za zdravje) zagotovi razvoj sistema in kapacitet centrov za svetovanje in podporo pri spreminjanju tveganih vedenj za ogrožene skupine prebivalcev na lokalni ravni, to je na ravni obstoječih zdravstvenih domov oziroma občin.

Obrazložitev:

Naloga primarnega (osnovnega) zdravstvenega varstva je zagotavljati celovito skrb za zdravje ljudi z vidika preprečevanja bolezni, zgodnjega odkrivanja ogroženih posameznikov za različne kronične bolezni in stanja ter izvajanja ustreznih preventivnih programov za zmanjšanje teh ogroženosti ter ohranjanje/izboljšanje zdravja različnih

skupin prebivalcev kot tudi seveda ustrezno, učinkovito, kakovostno in celovito zdravljenje že zbolelih posameznikov. Zagotavljanje ustreznih programov za varovanje in krepitev zdravja za skupine ogroženih ljudi, ki še niso zboleli vendar imajo tveganja, da zbolijo, za že zbolele za različne kronične bolezni, ki s spremembo življenjskega sloga lahko povrnejo zdravje, ga izboljšajo ali vsaj preprečijo njegovo poslabšanje, lahko bistveno doprinesejo k zagotavljanju izboljšanja javnega zdravja v Sloveniji. Potrebni programi za varovanje in krepitev zdravja so različne oblike podpornega svetovanja za zdravo prehrano, telesno dejavnost za zdravje, opuščanje kajenja, zmanjšanje tveganega pitja alkohola, vzgoja za zdravo spolnost, zmanjšanje psihosocialnega stresa in depresivnih stanj pri otrocih in mladostnikih, nosečnicah, otročnicah, odraslih z dejavniki tveganja nezdravega življenja in boleznimi srca in ožilja, sladkorno boleznijo, rakom, debelostjo, mentalnimi motnjami in drugih stanjih.

Zagotavljanje in izvajanje naštetih in še drugih potrebnih programov je možno le, če so zagotovljene ustrezne kapacitete: infrastruktura ter ljudje z ustreznim znanjem, ki izvajajo te programe kot del svoje dejavnosti ali kot svojo primarno profesionalno dejavnost.

Zdravstveni domovi so v preteklosti odigrali pomembno vlogo v zagotavljanju ustrezne organizacije, infrastrukture, programov in znanja, da so se ustrezno odzivali na zdravstvene potrebe z vidika ogrožanja javnega zdravja različnih skupin prebivalcev (npr. proti tuberkulozni dispanzerji v času, ko je bila problem javnega zdravja tuberkuloza).

Sodobne prevladujoče kronične bolezni, ki so povezane z nezdravim tveganim življenjskim slogom in imajo značaj kroničnosti, zahtevajo drugačne programe in pristope k ogroženim populacijam, kot je bilo to pred 20 ali 30 leti. Za potrebe preprečevanja in obvladovanja kroničnih bolezni moramo zagotoviti na ravni države razvoj sistema in kapacitet centrov za svetovanje in podporo pri spreminjanju tveganih vedenj, ki bodo skoncentrirali že obstoječe strokovne kadre na ravni obstoječih zdravstvenih domov ter jih dopolnili z novimi sodobnimi programi, koncepti in kadri, ki bodo s svojo dejavnostjo in svojimi programi sposobni pokrivati potrebe različnih, z vidika kroničnih bolezni ogroženih skupin prebivalcev. Taki centri so lahko locirani znotraj zdravstvenega doma, če ta obstaja, lahko pa tudi zunaj njega, če zdravstveni dom razpade zaradi procesa privatizacije. Vsekakor pa pokrivajo potrebe skupin prebivalcev tako zdravnikov zdravstvenih domov, kot tudi koncesionarjev.

Centri bodo zagotovili dejavnost svetovanja in podpore za spremembo življenjskega sloga, brez katerega ne moremo zagotoviti zmanjšanja bremena kroničnih bolezni, zagotovili bodo enotne, kakovostne in doktrinarne programe, katerih razvoj, kriteriji kakovosti in nadzor se bo izvajal na nacionalni ravni, sami programi pa se bodo izvajali na lokalni ravni, skladno s potrebami lokalnih ogroženih skupin prebivalcev. Tako bo zagotovljen sistem kakovosti in hkrati se zagotovijo programi varovanja in krepitev zdravja vsem skupinam ljudi, ki programe potrebujejo.

V procesu privatizacije v osnovnem zdravstvu obstaja namreč velika nevarnost, da se izgubijo tako interesi kot tudi programi na področju javnega zdravja in pokrivanja potreb ogroženih skupin prebivalcev na lokalni ravni. Posamezni zdravnik namreč ne more

izvajati v okviru svojega dela celovitih programov varovanja in krepitev zdravja zaradi številnih razlogov:

- zahteva preveč časa ob že obstoječem pomanjkanju zdravnikov,
- za delo svetovanja in podpore spreminjanju življenjskega sloga je primeren in tudi ustrežnejši drug kader, ki ni zdravnik (medicinske sestre, fizioterapevti, psihologi, profesorji zdravstvene vzgoje),
- individualno svetovanje (svetovanje posamezniku) za spreminjanje življenjskega sloga ni vedno najbolj racionalno,
- svetovanje in podpora spreminjanju življenjskega sloga v skupinah je v večini primerov učinkovitejša in cenejša,
- spreminjanje življenjskega sloga je dolgotrajen proces in zahteva ustrezne strukturirane programe, ki nudijo posamezniku ustrezno znanje, usposobljenost in podporo za uspešno trajnejšo spremembo, za katero zdravnik posameznik nima dovolj, znanja in ne časa.

Ob načrtovani privatizaciji v osnovnem zdravstvu in tudi ob potrebni prenovi obstoječe organizacije in programov zdravstvenih domov državni svet daje pobudo, da se na ravni države (Ministrstva za zdravje) zagotovi razvoj sistema in kapacitet centrov za svetovanje in podporo pri spreminjanju tveganih vedenj za ogrožene skupine prebivalcev na lokalni ravni, to je na ravni obstoječih zdravstvenih domov ali občin.

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za zdravje, da pobudo preučita in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99 in 2/04) nanjo v roku 30 dni odgovorita.

Sklep državnega sveta ob obravnavi vprašanja državnega svetnika Borisa Janeza Breganta glede postopkov usklajevanja in odločanja o projektih Letnega programa sofinanciranja regionalnega razvojnega programa 2006

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval vprašanje državnega svetnika Borisa Janeza Breganta glede postopkov usklajevanja in odločanja o projektih Letnega programa sofinanciranja regionalnega razvojnega programa 2006 in na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Borisa Janeza Breganta in predlaga Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, da vprašanje preuči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Borisa Janeza Breganta se **glasi:**

Zakaj postopki usklajevanja in odločanja o projektih Letnega programa sofinanciranja regionalnega razvojnega programa 2006 potekajo že več kot 9 mesecev in kdaj bodo zaključeni?

Obrazložitev:

V juliju 2005 so regije evidentirale in izdelale prioriteto listo projektov v skladu s povabilom Agencije RS za regionalni razvoj. Prioritetna lista z vso potrebno in zahtevano dokumentacijo je bila v roku posredovana, prav tako tudi potrebne dopolnitve (v avgustu 2005). Izvedba projektov je bila načrtovana v letu 2006, projekti so bili uvrščeni v občinske proračuna, prav tako tudi v občinske načrte razvojnih programov.

Proces odločanja na državni ravni poteka že od poletja 2005, kljub temu pa še vedno ni končan. Zadnja obvestila s strani Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko so bila pridobljena 15.3.2006, v katerih pozivajo na predložitev dodatne dokumentacije.

Dolgotrajni postopki na strani države imajo izrazito negativne posledice na razvojna prizadevanja regij in lokalnih skupnosti. Vse to lahko rezultira tudi v tem, da projekti ne bodo izvedeni v načrtovanem obsegu (pred pričetkom izvajanja projektov je potrebnih na lokalni ravni vrsta postopkov v skladu z veljavno zakonodajo), kajti fizično izvajanje projektov se ne more pričeti pred poletjem letošnjega leta. Še več, posledica tega je lahko tudi to, da sredstva državnega proračuna, ki so namenjena sofinanciranju projektov Letnega programa sofinanciranja RRP, ne bodo koriščena v celoti. To pa na drugi strani tudi pomeni izpad načrtovanih prihodkov občinskih proračunov in zastoj izvajanja razvojnih projektov.

Lokalne skupnosti ugotavljamo, da državne institucije s takšnim ravnanjem ovirajo razvojna prizadevanja tako regije kot tudi lokalnih skupnosti.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, da vprašanje preuči in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) nanj v roku 30 dni odgovori.

Sklep državnega sveta ob obravnavi vprašanja državnega svetnika Jožeta Ilca v zvezi z izvedbo programa Lukenda

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval vprašanje **državnega svetnika Jožeta Ilca** v zvezi z izvedbo programa Lukenda in na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Jožeta Ilca in predlaga Ministrstvu za pravosodje, da vprašanje preuči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Jožeta Ilca **se glasi:**

Kako bo ministrstvo izvedlo "program Lukenda" - reševanje sodnih zaostankov?

Obrazložitev:

Sodišča rešujejo zadeve iz svoje pristojnosti zelo počasi in dolgotrajno, sodni zaostanki so ogromni. Evropsko sodišče za človeške pravice obsoja Slovenijo zaradi kršitve člena 6 EKČP.

Ministrstvo za pravosodje je objavilo, da bo pripravilo sistem ukrepov, s katerim bi rešili sodne zaostanke, imenovan "program Lukenda".

Ta poteza je res vredna vsega priznanja. Problem pa nastane pri izhodišču, to je pri delitvi oblasti. Sodstvo je neodvisno, kar se večkrat poudarja. Vsako kritiko že svojevoljno tolmači kot nedopusten vdor v neodvisnost in samostojnost veje sodne oblasti. Ministrstvo za pravosodje je upravni organ in kot tak ne more odrediti nalog sodstvu. Pozitivno je, da ministrstvo želi prispevati k odpravi zaostankov, vendar ostane veliko vprašanje, kako bo lahko poseglo v sam proces sodnega delovanja in odpravljanja zaostankov.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za pravosodje, da vprašanje preuči in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) nanj v roku 30 dni odgovori.

Sklep državnega sveta ob obravnavi vprašanj državnega svetnika Jožeta Ilca glede naročil majhne vrednosti

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval vprašanja državnega svetnika Jožeta Ilca glede naročil majhne vrednosti in na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanja državnega svetnika Jožeta Ilca in predlaga Ministrstvu za zdravje, da vprašanja preuči in nanje odgovori.

Vprašanja državnega svetnika Jožeta Ilca **se glasijo:**

- Kolikšno je število naročil majhne vrednosti, ki so jih opravile zdravstvene ustanove, ministrstvo in organi v njegovi sestavi v letu 2004?
- Kolikšna je vrednost teh naročil v letu 2004 in primerjava z letom 2003 in 2002?
- Ali ministrstvo izvršuje ustrezen nadzor pri ugotavljanju utemeljenosti uporabe instituta naročila majhne vrednosti?

Obrazložitev:

Zakon o javnih naročilih uveljavlja kot temeljno pravico nabave, ki so plačane z javnimi sredstvi na osnovi javnega razpisa. Javni razpis omogoča prigrasitev več kandidatov, konkurenčnost ponudbe in transparentnost porabe sredstev. Naročilo male vrednosti predstavlja izjemo. Uporabno bi bilo samo, kadar bi bil razpis neracionalen glede na vrednost nabave. Obstaja pa možnost, a se naročilo male vrednosti zlorabi. Naročilo male vrednosti temelji na neposredni pogodbi brez razpisa, nabava, ki bi zahtevala javni razpis, se lahko razdeli na več manjših delov in tako opravi z večjim številom nabav, imenovanih naročilo manjše vrednosti. To pa je zloraba naročila majhne vrednosti in možnost za neracionalno uporabo javnih sredstev.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, da vprašanja preuči in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) nanje v roku 30 dni odgovori.

Sklep državnega sveta ob obravnavi vprašanja državnega svetnika Borisa Janeza Breganta v zvezi z javnim razpisom za prenavo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con

Državni svet Republike Slovenije je na 43. seji, dne 12. 4. 2006, v skladu z 41. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) obravnaval vprašanje **državnega svetnika Borisa Janeza Breganta** v zvezi z javnim razpisom za prenavo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con in na podlagi prvega odstavka 56. člena zakona o državnem svetu (Ur. l. RS, št. 44/92 in 76/05) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje državnega svetnika Borisa Janeza Breganta in predlaga Ministrstvu za gospodarstvo in Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, da vprašanje preučita in nanj odgovorita.

Vprašanje državnega svetnika Borisa Janeza Breganta se glasi:

Zakaj črpanje sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (iz javnega razpisa za prenavo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con iz ukrepa 1.4. Enotnega programskega dokumenta Slovenije 2004-2006) ne poteka v skladu s sklenjenimi pogodbami o sofinanciranju?

Obrazložitev:

Agencija RS za regionalni razvoj je v letu 2005 objavila javni razpis za prenavo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con iz ukrepa 1.4. Enotnega programskega dokumenta Slovenije 2004-2006. Na podlagi

javnega razpisa so bili izdani sklepi, izvedeni potrebni postopki in sklenjena pogodba o sofinanciranju s strani Agencije RS za regionalni razvoj. Sredstva sofinanciranja se zagotavljajo iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in državnega proračuna.

V sklenjenih pogodbah (4. člen) je navedeno, da mora prejemnica sredstev posredovati zahtevek za sofinanciranje z vso potrebno dokumentacijo **točno 5. dan** v mesecu, nato pa **v 45 dneh** od tega datuma še potrdila o plačilu računov in situacij. V primeru, da je vse navedeno realizirano, se Agencija zavezuje (4. člen pogodbe), da bo v 60 dneh od prejema zahtevka (5. dan v mesecu) nakazala pogodbeni znesek.

Kljub temu, da prejemnice sredstev vestno in točno dostavljamo dokumentacijo, Agencija (sedaj Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko) sredstev ne nakaže. Kljub javnim obvestilom, da je črpanje sredstev strukturnih skladov zelo učinkovito in bistveno izboljšano ugotavljamo, da temu ni tako. Črpanje sredstev na podlagi objavljenega razpisa z dne 17. 12. 2004 (razpisni rok 14. 1. 2005) in sklenjenih pogodb je v celoti ustavljeno. Takšen način dela pa povzroča likvidnostne težave investitorjev (občin), kar ima lahko za posledico tudi zaustavitev izvajanja projektov.

Primer: 1. vmesni zahtevek z vso dokumentacijo je bil posredovan 5. 12. 2005, 19.1.2006 so bila posredovana dokazila o plačilu računov, kar bi pomenilo, da bi ustrezen znesek iz zahtevka Agencija morala poravnati do 5. 2. 2006. Do danes ni bilo nobenega nakazila, kljub temu, da sta zapadla v izplačilo že vsaj dva zahtevka (drugi 5.3.2006).

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za gospodarstvo in Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, da vprašanje preučita in v skladu s 96. členom poslovnika državnega sveta (Ur. l. RS, št. 44/93, 14/99, 2/04 in 18/05) nanj v roku 30 dni odgovorita.